

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26.05.2016, sp. zn. 1 To 16/2016, ECLI:CZ:VSOL:2016:1.TO.16.2016.1

Číslo: 37/2018

Právní věta: V příkazu k domovní prohlídce a jeho odůvodnění musí být označen byt nebo jiná prostora sloužící k bydlení, včetně prostor k nim náležejících, a to tak, aby i s přihlédnutím k účelu tohoto úkonu nemohlo dojít k pochybnostem o jejím rozsahu a k záměně. Zákonost příkazu soudce k domovní prohlídce a použití protokolu o domovní prohlídce jako důkazu proto nezpochybňuje sama o sobě skutečnost, že část nemovitých věcí, jichž se nařízená domovní prohlídka týká, je u příslušného katastrálního úřadu zapsána na jiném listu vlastnictví než ta část nemovitých věcí, která je ve vlastnictví osoby, u níž je domovní prohlídka vykonávána, jsou-li navíc tyto části nemovitých věcí součástí obydlí ve smyslu § 82 odst. 1 tr. ř.

Soud: Vrchní soud v Olomouci

Datum rozhodnutí: 26.05.2016

Spisová značka: 1 To 16/2016

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Domovní prohlídka

Předpisy: § 82 odst. 1 tr. ř.
§ 83 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Olomouci zamítl jako nedůvodné odvolání obviněného Bc. M. V. proti rozsudku Krajského soudu v Brně – pobočky ve Zlíně ze dne 18. 6. 2015, sp. zn. 69 T 3/2015.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Brně – pobočky ve Zlíně ze dne 18. 6. 2015, č. j. 69 T 3/2015-75, byl obžalovaný Bc. M. V. uznán vinným přečinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku, kterého se dle skutkových zjištění nalézacího soudu měl dopustit tím, že nejméně od počátku roku 2013 do 14. 5. 2014 ve S., okr. Z., v místě svého bydliště, a to zejména v kuchyňce v prvním nadzemním podlaží svého domu, ve skleníku za domem a v přilehlém hospodářském stavení bez povolení k zacházení či licence, tedy v rozporu s ustanovením § 4 a § 24 zákona č. 167/1998 Sb., tzv. indoor metodou pěstoval rostliny konopí, přičemž vypěstoval do různých stadií růstu nejméně 346 rostlin konopí, z

nichž sušením získal nejméně 14,47 g marihuany obsahující od 1,1 do 14,8 % THC, kterou užíval pro svoji potřebu.

2. Za toto jednání byl odsouzen podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců. Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku mu byl výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let. Podle § 70 odst. 1 písm. a), c) tr. zákoníku mu byl uložen rovněž trest propadnutí věcí zajištěných při domovní prohlídce v bydlišti obžalovaného, a to rostlinného materiálu a vybavení pěstírny.

II. Odvolání

3. Rozsudek krajského soudu byl napaden odvoláním obžalovaného, odůvodněným jeho obhájcem, které směřuje do výroku o vině a trestu. Odvolatel nepopírá svoji vinu, spočívající v pěstování konopí pro vlastní potřebu, ovšem neztotožňuje se s právní kvalifikací svého jednání a s rozsahem, který mu je kladen za vinu. Předně má výhrady ke zhodnocení jeho námitky nepřipustnosti důkazu – provedené domovní prohlídky, nařízené Okresním soudem ve Zlíně dne 28. 4. 2014, č. j. 0 Nt 15/2014-46. Tímto příkazem byla nařízena domovní prohlídka rodinného domu na adrese S., ulice N. V., okres Z., včetně prostor k uvedenému domu náležejících, zapsáno u Katastrálního úřadu pro Zlínský kraj, Katastrální pracoviště Z., katastrální území S., obec S., okres Z., vlastnické právo: M. V., bytem S., N. V. Na základě uvedeného pak byla provedena prohlídka i hospodářských budov (skleníku a kůlny), nacházejících se za rodinným domem obžalovaného. Soud nevzal v potaz, že tyto budovy se nenachází na nemovitostech obžalovaného, nýbrž na pozemku p. č. ..., zapsáno u Katastrálního úřadu pro Zlínský kraj, Katastrální pracoviště Z., na LV, katastrální území S., obec S., okres Z., vlastnické právo: spoluvlastnictví I. J. a B. J., každý o velikosti podílu ideální poloviny. Policejní orgán tak dle odvolatele prohlídkou skleníku bez platného příkazu k prohlídce bezdůvodně zasáhl do vlastnického práva jiných osob. Odvolatel se nemůže ztotožnit se závěrem soudu, dle kterého nelze po soudu objektivně požadovat, aby měl v době rozhodnutí o povolení prohlídky přesné informace o majetkových právech k objektům, v nichž má být prohlídka provedena. Obžalovaný má za to, že seznam vlastníků nemovitostí je veden online bezplatnou formou v rejstříku zveřejněném na internetových stránkách Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního, kdy tento je kdykoliv k nahlédnutí a který je založen na zásadě formální publicity. Není tedy ani možné, aby byl soud v době rozhodování o povolení prohlídky nemovitosti v dobré víře, že nemovitost je ve vlastnictví obžalovaného. Odvolatel dále uvádí, že principem námitky není ani tak fakt, že obžalovaný nebyl vlastníkem nemovitosti, ale skutečnost, že příkaz k prohlídce byl formulován popisem nemovité věci, která má být předmětem prohlídky, a to zejména listem vlastnictví katastru nemovitostí, a policie si zcela nepřipustným způsobem vyložila rozsah oprávnění extenzivně i na parcelu vedlejší, kde byla umístěna další hospodářská stavení. Odvolatel má tak za to, že soud by k takto provedenému úkonu, jakož i k důkazům, zajištěným v příčinné souvislosti s provedením nezákonného úkonu, neměl přihlížet, neboť se svou povahou jedná o nepřipustný úkon a nezákonné zajištění důkazů.

4. Při úvahách o trestu soud výslovně uvedl, že přihlédl k rozsahu, v němž se obžalovaný pěstováním zabýval. V podstatě se tak úvaha soudu o trestu omezila na skutečnost, kterou je právě množství vypěstovaného materiálu. Množství vypěstovaného konopí tedy mělo zásadní vliv zejména na úvahu o uložení trestu. Vzhledem k tomu, že úvaha o trestu byla založena na nezákonně zajištěném důkazu – příkazu k domovní prohlídce, trpí rozsudek vadou. Soud se pak nevypořádal ani s námitkou, že materiál, který byl u něj zabaven, byl primárně určen pro léčebné účely, a nikoliv ke zneužití jako omamné látky. Závěrem navrhl, aby Vrchní soud v Olomouci jako soud odvolací rozsudek soudu I. stupně dle § 257 odst. 1 tr. ř. zrušil a sám ve věci rozhodl o zastavení trestního stíhání ve smyslu ustanovení § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř.

III.

Důvodnost odvolání

5. Odvolací soud zjistil, že rozsudek krajského soudu byl napaden odvoláním, které podala osoba oprávněná [§ 246 odst. 1 písm. b) tr. ř.], v zákonem stanovené lhůtě (§ 248 odst. 1 tr. ř.), které po obsahové stránce splňuje náležitosti na něj kladené (§ 249 odst. 1 tr. ř.). Nebyly tedy zjištěny důvody pro jeho vyřízení způsobem upraveným v § 253 tr. ř. Bylo proto k jeho projednání nařízeno veřejné zasedání. V něm odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek, jakož i řízení, které mu předcházelo, a to ve světle odvolacím prostředkem napadených výroků a namítaných vad. Řídil se přitom také ustanovením § 254 odst. 3 tr. ř., podle kterého je-li odvolání podáno proti výroku o vině, přezkoumá se v návaznosti na vytýkané vady také výrok o trestu, jakož i další výroky mající ve výroku o vině svůj podklad. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že je to v zásadě odvolatel, kdo svým odvoláním, v němž vymezí, které výroky napadá a jaké vady mu vytýká, určí rozsah přezkumné povinnosti odvolacího soudu.

6. V řízení, které rozsudku předcházelo, neshledal odvolací soud žádné podstatné vady spočívající v porušení ustanovení trestního řádu, jimiž se má zabezpečit objasnění věci nebo právo obžalovaného na obhajobu, jestliže by mohly mít vliv na správnost a zákonnost rozsudku. Neshledal tedy důvody pro zrušení napadeného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. ř. Ve stručnosti lze poukázat na to, že trestní stíhání bylo zahájeno zákonem předpokládaným způsobem, že obžalovaný byl poučen o svých právech a obhájci obžalovaného bylo umožněno realizovat jeho právo ve smyslu ustanovení § 41 tr. ř. Žádná pochybení nenastala ani při objasňování a následném provádění důkazů. Byla dodržena také zásada obžalovací, když bylo rozhodnuto o skutku, ohledně něhož došlo k zahájení trestního stíhání.

7. Krajský soud postupoval při objasňování věci tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí (viz § 2 odst. 5 tr. ř.). Tyto důkazy pak následně hodnotil v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. ř., tedy podle vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jak jednotlivě, tak v jejich souhrnu. Odůvodnění rozsudku pak odpovídá ustanovení § 125 tr. ř., neboť je v něm vysvětleno, které skutečnosti vzal soud za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Z odůvodnění je také patrné, jak se vypořádal s obhajobou obžalovaného. Z těchto důvodů by bylo možno v zásadě v otázkách skutkových zjištění na odůvodnění napadeného rozsudku odkázat. V této souvislosti je třeba konstatovat, že dikce ustanovení § 259 odst. 3 tr. ř. zakládá vázanost odvolacího soudu skutkovými závěry soudu nalézacího, od kterých se může odchýlit pouze v případě, pokud provedl v odvolacím řízení některé, pro skutkové zjištění podstatné, důkazy znovu nebo provedl důkazy, které v hlavním líčení provedeny nebyly. Soudu I. stupně přitom nelze ve vztahu k důkazům provedeným v rámci hlavního líčení vytknout, že by se při jejich hodnocení dopustil nějakých logických pochybení, že by k některým z nich nepřihlédl nebo že by některé vytrhával ze souvislostí apod.

8. Na tomto místě je nutno reagovat na námitku opravného prostředku o nezákonném zajištění důkazu, a to domovní prohlídky.

9. Podmínky domovní prohlídky jsou v trestním řádu obsaženy v hlavě IV. oddílu pátém. Podle § 82 odst. 1 tr. ř. domovní prohlídku lze vykonat, je-li důvodné podezření, že v bytě nebo v jiné prostoře sloužící k bydlení nebo v prostorách k nim náležejících (obydlí) je věc nebo osoba důležitá pro trestní řízení. Náležitosti příkazu k domovní prohlídce přitom obsahuje ustanovení § 83 odst. 1 tr. ř., podle kterého nařídí domovní prohlídku je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. V neodkladných případech tak může namísto příslušného předsedy senátu nebo soudce (§ 18 tr. ř.) učinit předseda senátu nebo soudce, v jehož obvodu má být prohlídka vykonána. Příkaz k domovní prohlídce musí být vydán písemně a musí být odůvodněn. Doručí se osobě, u níž se prohlídka koná při prohlídce, a není-li to možné, nejpozději do 24 hodin po odpadnutí

překážky, která brání doručení.

10. Příkaz k domovní prohlídce je ve své podstatě rozhodnutím svého druhu (jde o rozhodnutí, proti němuž není přípustná stížnost). V příkazu musí být mimo obecných náležitostí (§ 134 tr. ř.) uvedeno, kde má být vlastní prohlídka realizována. Jde o uvedení bytu či domu včetně prostor k němu náležejících, a to tak, aby nemohlo dojít k záměně a aby byl tak určen i rozsah domovní prohlídky. Dále musí příkaz obsahovat i účel domovní prohlídky s poukazem na povinnost majitele nebo osoby bydlení užívající strpět provedení úkonu.

11. Podle § 84 tr. ř. vykonat domovní prohlídku (nebo prohlídku osobních nebo jiných prostor a pozemků) lze jen po předchozím výsledku toho, u koho nebo na kom má být takový úkon vykonán, a to jen tehdy, jestliže se výsledkem nedosáhlo ani dobrovolného vydání hledané věci nebo odstranění jiného důvodu, který vedl k tomuto úkonu. Předchozího výsledku není třeba, jestliže věc nesnese odkladu a výsledek nelze provést okamžitě. Na základě příkazu soudce Okresního soudu ve Zlíně ze dne 7. 4. 2014, č. j. 0 Nt 1509/2014-9, kterým byla nařízena prohlídka rodinného domu včetně prostor k němu náležejících, byla dne 14. 5. 2014 provedena domovní prohlídka v místě bydliště obžalovaného. Vlastní prohlídce předcházela výsledek obžalovaného poté, co byl seznámen s důvody domovní prohlídky. V rámci výpovědi se vyjádřil jak ke skleníku, tak i přilehlým hospodářským budovám. Obsah této výpovědi jednoznačně svědčí o tom, že obžalovanému byl rozsah domovní prohlídky, vymezený příslušným příkazem soudce, znám. Tato výpověď nenasvědčuje tomu, že by při domovní prohlídce mohlo dojít k záměně prostor podrobených vlastní prohlídce. Je možno také říci, že pojem rodinný dům včetně prostor k němu náležejících je pojmem poměrně širokým a při jeho výkladu je nutno klást důraz na faktický stav bydlení či užívání prostor v době úkonu, a to na základě jakéhokoliv právního titulu. Jde tedy nejen o otázku vlastnickou, ale i bydlení či užívání na základě existujících rodinných vztahů ke zmiňovaným objektům. Zde lze odkázat na údaje samotného obžalovaného, podle kterých, i když evidentně namítané prostory se nacházely na pozemcích evidenčních čísel uvedených na osoby odlišné od obžalovaného (I. J. a B. J.), které však v době úkonu již byly po smrti (když I. J. zemřel dne 18. 2. 1995 a B. J. dne 13. 1. 1996), tyto v rámci existujících rodinných vztahů užíval pouze obžalovaný. Nemohlo tedy dojít k situaci namítané odvolatelem, a to že by vykonáním domovní prohlídky bylo zasaženo do vlastnických práv jiných osob než obžalovaného (tyto byly po smrti a objektivně bylo prokázáno, že prostory neužíval nikdo jiný než obžalovaný).

12. Na odpovídající závěry skutkové navazují závěry právní, a to jak v rovině naplnění znaků objektivní stránky činu, tak v rovině subjektivní stránky. Úvahy nalézacího soudu jsou obsaženy v napadeném rozsudku na str. 6 a odvolací soud se s nimi jako se správnými ztotožnil, a proto na ně odkazuje.

13. Odvolací soud nepřisvědčil ani námitce odvolatele, že uložený trest je nepřiměřený. Odvolání obžalovaného jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.